

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

Ethical Leadership of Administrator and Organizational Climate in
the School under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area
Office 2

¹จุฑามาศ บุญเสถียร และ ²ชัตติยา ดวงสำราญ

¹Jutamast Bunsathien and ²Khattiya Duangsamran

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: jrbunsathien@gmail.com

Received February 20, 2025; Revised February 23, 2025; Accepted: February 26, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) บรรยากาศองค์การในสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 92 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน ครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของ นอร์ทเฮาส์ และบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาตามทฤษฎีของสตริงเกอร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ 1) การสร้างความร่วมมือในกลุ่ม 2) การแสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต 3) การแสดงถึงความยุติธรรม 4) การบริการคนอื่น และ 5) การเคารพผู้อื่น 2) บรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ 1) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน 2) ด้านการสนับสนุน 3) ด้านมิติด้านความผูกพันต่อองค์กร 4) ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน 5) ด้านโครงสร้างองค์การ และ 6) ด้านการยอมรับ 3) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ; บรรยากาศองค์การ ; ภาวะผู้นำ

Abstract

The objectives of this research article are to determine 1) ethical leadership of school administrators 2) organizational climate in the school and 3) the relationship between ethical leadership of administrators and organizational climate in the school under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. It is descriptive research by using schools as the unit of analysis, the sample consisted of 92 schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office with 2 respondents per school: a school director and a teacher, totaling 184. The instrument was a questionnaire about ethical leadership of administrators and organizational climate in the school. The statistics were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. Analyze statistical using packaged program. The research results found that: 1. The ethical leadership of administrators under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level in overall and each aspect and ordered from the highest to lowest arithmetic mean as follows 1) Builds Community 2) Manifests Honesty 3) Shows Justice 4) Serves Others and 5) Respects Others. 2. Organizational climate in the school under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level in overall and each aspect and ordered from the highest to lowest arithmetic mean as follows 1) Standards 2) Support 3) Commitment 4) Responsibility 5) Structure and 6) Recognition. 3. Ethical leadership of administrators and organizational climate in the school under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 showed a correlation with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Ethical leadership; Organizational climate; Leadership

บทนำ

ในสภาวะที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้ประเทศต่าง ๆ พยายามที่จะหาแนวทางมารองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้น ด้วยการพิจารณาแนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จำเป็นที่จะต้องอาศัยความเข้าใจในบริบทสถานการณ์การพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการรับมือกับสภาพแวดล้อมที่มีความผันแปรสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์วิกฤติ ที่ส่งผลกระทบรุนแรงทั่วโลกทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ยิ่งเป็นแรงกระตุ้นให้ประเทศไทยต้องเร่งดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายโดยเร็วภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2565) แรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรที่ส่งผลทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ในอนาคตอันใกล้พฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลทำให้

ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพการศึกษาของคนไทยในทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ ขาดความคล่องตัว รวมถึงยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา และปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม การขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ การจัดการศึกษาจึงควรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพบริบทรอบด้านที่เปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศได้ด้วย หลักสำคัญที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ดังนั้น การบริหารการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ จึงควรมีผู้นำองค์กรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีสมรรถนะในการบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของชาติ และสามารถผลิตบุคลากรที่เกิดจากผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษา และภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญแห่งความสำเร็จ เพราะนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้วนั้น ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นจุดเชื่อมของนโยบายกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งแน่นอนว่าผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีคุณลักษณะที่ดีมีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุผล คุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานมีความสำคัญมากสำหรับผู้บริหาร แต่ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารที่มีความรอบรู้และมีความฉลาดทางสติปัญญาสูง (Intelligence Quotient, IQ) หากขาดจริยธรรมหรือธรรมจริยา (Moral Quotient, MQ) และขาดซึ่งความฉลาดทางด้านอารมณ์ (Emotional Quotient, EQ) อาจส่งผลทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้ เพราะบุคคลส่วนมากต้องการความซื่อสัตย์และความจริงใจ เสมอต้นเสมอปลาย ดังนั้น ผู้บริหารในองค์กรโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นความหวังของการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจริยธรรมแก่สังคม เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นหัวหน้า (Figurehead) คือ เป็นทั้งหัวและหน้าตาของสถานศึกษาที่สังคมภายนอกจับตามองอยู่เสมอในฐานะเป็นสถาบันหลักในสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางจริยธรรม กระตุ้นครูให้สอนได้ดีที่สุด เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาให้ได้ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ และมีจริยธรรมสูง ครูย่อมรักและศรัทธา พุ่มเทกกำลังกายและกำลังใจในการทำงานส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ เป็นเด็กดี มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแล้ว ความน่าเชื่อถือ ความศรัทธาก็จะลดน้อยลงไป เมื่อชุมชนและผู้ใต้บังคับบัญชาหมดความศรัทธา

อาจส่งผลทำให้ไม่เกิดความร่วมมือในการทำงาน ขาดการทำงานเป็นทีม วิสัยทัศน์ขององค์กรที่ตั้งไว้ ก็อาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ไปได้ ดังนั้นพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารย่อมส่งผลต่อคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สุรัตน์ ไชยชมภู, 2557) บรรยายการองค์การถือเป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวแปรหนึ่งในการศึกษาและเป็นสิ่งที่บ่งบอก ลักษณะขององค์การ เช่น โครงสร้าง กฎเกณฑ์ แบบของความเป็นผู้นำและเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของ ผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น บรรยายการองค์การมีอิทธิพลต่อการกำหนดพฤติกรรมและทัศนคติของ ผู้ปฏิบัติงาน บรรยายการที่พึงประสงค์ย่อมส่งผลที่ดีต่อการทำงานของบุคลากรในองค์การและจะเป็น สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ภารดี อนันต์ธานี, 2557) เนื่องจากครูเป็นทรัพยากรที่นับได้ว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการ บริหารงานบุคคล ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต การทำงานของครู ซึ่งเป็นปัจจัย ที่จะส่งเสริมการทำงานของครูให้มีแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ได้แก่ บรรยายการองค์การเพราะในการปฏิบัติงานนั้นบุคลากรต้องปฏิบัติงานอยู่ภายใต้ของโครงสร้าง องค์การ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้การปฏิบัติงานในบางครั้งผู้ปฏิบัติงานอาจจะต้องพบกับความเสี่ยง และความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในองค์การไม่มากนักด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญต่อบรรยายการองค์การ เพราะหาก หน่วยงานใดมีบรรยายการองค์การที่ดีแล้ว ก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์การนั้นมีคุณภาพชีวิตการ ทำงานที่ดีขึ้นด้วย (สุชาญ พันธ์นิยะ, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ คือ อำเภอสสามพราน อำเภอบางเลน อำเภอนครชัย ศรีและอำเภอกุสุมาลย์ ประกอบด้วยสถานศึกษา จำนวน 120 โรงเรียน มีการดำเนินงานตาม ภารกิจในการบริหารจัดการของโครงการตาม กลยุทธ์ จุดเน้น นโยบายทั้งของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่จากการศึกษารายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลจากการทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการศึกษา (SWOT Analysis) ระดมความคิดเห็นจากแบบสอบถามของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคณะทำงานวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ด้านโอกาส และอุปสรรค โดยวิเคราะห์แบบ C-PEST วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน โดยวิเคราะห์แบบ 7S และร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และค่า เป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่คุณภาพที่เป็นเลิศ ของผู้เรียนสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 สรุปประเด็นที่สำคัญ ด้านบุคลากร/สมาชิก (Staffs) พบ จุดอ่อน (Weaknesses) 1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่บางส่วนมีประสบการณ์ไม่ เพียงพอในการบริหาร การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน ขาดความมุ่งมั่นในการพัฒนางานใน หน้าที่ 2) ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการจัดเรียนการสอน เช่น การรายงานข้อมูล รายงานผลการ ดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ การปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินบัญชี พัสดุ เป็นต้น 3) อัตรากำลังครูกับ ขนาดโรงเรียนและจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานไม่สอดคล้องข้อกำหนดตามระเบียบ กฎหมาย และนโยบาย ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดครูครูไม่ครบชั้นครูสอนไม่ตรงสาขา บางแห่งขาดผู้บริหาร 4) ขาดแคลนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่ วิชาเอกการประถมศึกษา การศึกษาปฐมวัย

ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ 5) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นอัตราจ้างยังขาดความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาบรรจุใหม่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจระเบียบวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2, 2565) ปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ครูที่มาบรรจุใหม่อาจมีประสบการณ์ไม่เพียงพอที่จะสามารถทดแทนบุคลากรที่ได้รับการพิจารณาให้ย้าย อีกหนึ่งปัญหาคือครูในสถานศึกษาได้รับภาระหน้าที่จำนวนมากและได้รับงานพิเศษที่ไม่ตรงกับความสามารถ ซึ่งโรงเรียนจะดำเนินการบรรจุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้หรือไม่นั้น การบริหารจัดการบุคลากรภายในสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมากในกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและบุคคลภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม การจัดการที่ดีจะต้องคำนึงถึงหน้าที่การปฏิบัติงาน การแบ่งหน้าที่ที่ชัดเจน ตรงกับความสามารถของบุคลากรการบังคับบัญชาของผู้บริหารมีความเป็นธรรมในการบังคับบัญชา และมีโครงสร้างขององค์การชัดเจน (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557) นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาบางท่าน ยังเป็นผู้บริหารที่ได้รับให้ดำรงตำแหน่งใหม่ ยังมีประสบการณ์ การบริหารสถานศึกษาไม่มากนัก ขาดภาวะผู้นำในการบริหารงาน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งอาจทำให้บุคลากรในสถานศึกษาขาดขวัญ กำลังใจ ขาดการกระตุ้นส่งเสริม ให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดผลกระทบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในด้านการบริหารจัดการและทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธนสาร บัลลังก์ปัทมา, 2567)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารในการหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำและเพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางพัฒนาบรรยากาศองค์การให้เหมาะสมกับทำงาน นำไปสู่การลดการขาดแคลนของอัตรากำลังครู ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อทราบบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 (สพป.นครปฐม เขต 2) ที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 120 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 (สพป.นครปฐม เขต 2) จำนวน 92 แห่ง โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) แล้วกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางค์ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการ ในตำแหน่งผู้อำนวยการ 1 คน ครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 92 แห่ง แห่งละ 2 คน รวมจำนวน 184 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บ รวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ นอร์ธเฮาส์ (Northouse) ประกอบด้วย 1) การเคารพผู้อื่น 2) การบริการผู้อื่น 3) การแสดงถึงความยุติธรรม 4) การแสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต และ 5) การสร้างความร่วมมือในกลุ่ม (Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, 2022)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การตามแนวคิดของสตริงเกอร์ (Stringer) ประกอบด้วย 1) มิติด้านโครงสร้าง 2) มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) มิติด้านความรับผิดชอบในการทำงาน 4) มิติด้านการยอมรับ 5) มิติด้านการสนับสนุน และ 6) มิติด้านความผูกพันต่อองค์กร (Robert A. Stringer, 2002)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) (Rensis Likert, 1961)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและผลงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลจากการศึกษามาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้าง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามฉบับนี้อยู่ ระหว่าง 0.80 - 1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 15 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ 2) ครู รวมทั้งสิ้น 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .991

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ช่วยอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา เป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือให้สถานศึกษาเลือกส่งแบบสอบถามคืนให้แก่ผู้วิจัยโดยตรงหรือส่งแบบสอบถามคืนให้แก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูลและทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ทำการรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด นำมาจัดระบบ ลงรหัสข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) (Best, 1970)
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 84)

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การเคารพผู้อื่น	4.31	0.70	มาก
2. การบริการผู้อื่น	4.32	0.63	มาก
3. การแสดงถึงความยุติธรรม	4.34	0.68	มาก
4. การแสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต	4.36	0.67	มาก
5. การสร้างความร่วมมือในกลุ่ม	4.37	0.68	มาก
โดยภาพรวม	4.34	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิต เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้างความร่วมมือในกลุ่ม การแสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต การแสดงถึงความยุติธรรม การบริการผู้อื่น และการเคารพผู้อื่น ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 บรรยายการองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและบรรยายการองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยในภาพรวม

(n = 84)

บรรยายการองค์การในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มิติด้านโครงสร้างองค์การ	4.32	0.59	มาก
2. มิติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.41	0.63	มาก
3. มิติด้านความรับผิดชอบในการทำงาน	4.39	0.56	มาก
4. มิติด้านการยอมรับ	4.31	0.68	มาก
5. มิติด้านการสนับสนุน	4.41	0.62	มาก
6. มิติด้านความผูกพันต่อองค์กร	4.40	0.56	มาก
โดยภาพรวม	4.37	0.50	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า บรรยายการองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสนับสนุน ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านมิติด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน ด้านโครงสร้างองค์การ และด้านการยอมรับ ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์บรรยายการองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครปฐม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือในกลุ่ม ผู้บริหารร่วมมือร่วมใจกับบุคลากร เพื่อทำงานให้สำเร็จ เปิดโอกาสให้บุคลากร มีอิสระในการรวมทีมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดทิศทางการพัฒนาหน้าที่ความรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ การแสดงถึงความซื่อสัตย์ สุจริต ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีศีลธรรม ประพฤติตรงต่อหน้าที่ต่อวิชาชีพและตรงต่อเวลา ผู้บริหารช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในองค์กรอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมอย่างยุติธรรม ผู้บริหารสนับสนุน ความต้องการของบุคลากรและช่วยเหลือบุคลากรให้มีความสามารถเพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้น ให้คำปรึกษา รับฟังปัญหาของบุคลากรและพร้อมให้คำแนะนำช่วยเหลือ ผู้บริหารปฏิบัติต่อบุคลากรด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ยกย่องชมเชย และ/หรือสนับสนุนให้ได้รับบำเหน็จรางวัล หรือเลื่อนยศตำแหน่ง ตามสมควรแก่ฐานะ จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ บุญเรือง ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ตามทัศนะของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก(กนกวรรณ บุญเรือง, 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริประภา ชูปวา ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ศิริประภา ชูปวา, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศิริ สมเรือนได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิง จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เพ็ญศิริ สมเรือน, 2560) สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สฤณี แสงรัตน์ ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สฤณี แสงรัตน์, 2566)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการที่สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ไว้อย่างชัดเจนมีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรม ประชุม สัมมนาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ความสามารถ บุคลากรได้รับความช่วยเหลือและ ความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร มีความมุ่งมั่นที่จะใช้

ความรู้ ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่และตั้งใจว่าจะทำงานให้ดีที่สุดเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของสถานศึกษา บุคลากรมีความรับผิดชอบในการทำงาน ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอยู่เสมอ โครงสร้างองค์การสถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายที่ชัดเจนจัดโครงสร้างการมอบหมายงาน และความรับผิดชอบให้ฝ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และสถานศึกษยอมรับต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารยอมรับและยกย่องผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดีเด่น จึงทำให้บรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารวัน รัตนทองคง ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ปารวัน รัตนทองคง, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา จันทะศรี ได้ศึกษาเรื่อง ระดับของบรรยากาศองค์การ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูและความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลวิจัยพบว่า การศึกษาบรรยากาศโดยรวมขององค์การอยู่ในระดับมาก (สุกัญญา จันทะศรี, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา ปิ่นทัศน ได้ศึกษาเรื่อง บรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (ปนัดดา ปิ่นทัศน, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัลย์ พิมพ์บาล ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ผลวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (จิราวัลย์ พิมพ์บาล, 2559)

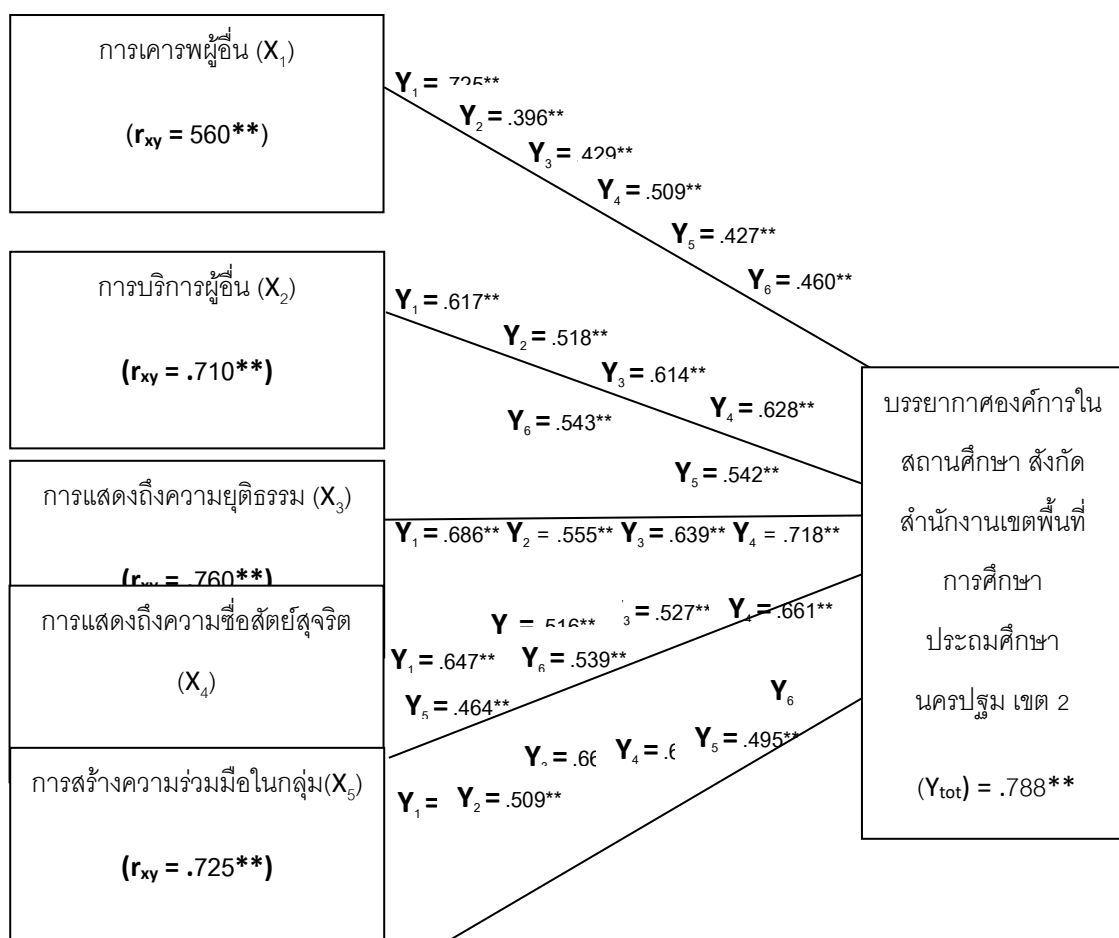
3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแทนด้านความประพฤติปฏิบัติที่ดีทางจริยธรรมเป็นที่ยอมรับแก่บุคลากร ทั้งในด้านการสร้างความร่วมมือในกลุ่ม การแสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริตการแสดงถึงความยุติธรรม การบริการคนอื่น รวมถึงการเคารพผู้อื่น นอกจากนี้ จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับบรรยากาศองค์การสถานศึกษา ในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการสนับสนุน ด้านมิติด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน ด้านโครงสร้างองค์การ และด้านการยอมรับ ซึ่งแสดงให้เห็นชัดว่าบรรยากาศองค์การสถานศึกษาส่วนหนึ่งเกิดจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสูง ย่อมทำให้บรรยากาศองค์การดีไปด้วยทำให้บุคลากรทำงานอยู่ภายใต้บรรยากาศองค์การที่ดี มีแรงจูงใจในการทำงานส่งผลให้สถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้เร็ว ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจะส่งเสริมให้สถานศึกษามีบรรยากาศองค์การที่ดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริประภา ชูปวา ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผล

วิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ศิริประภา ชูปวา, 2563)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบแนวปฏิบัติในกระบวนการบริหารที่ดีของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 สรุปเป็นองค์ความรู้ดังนี้

จากแผนภาพที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อยของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 การแสดงถึงความยุติธรรม (X₃) การสร้างความร่วมมือในกลุ่ม (X₅) มีความสัมพันธ์กับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษามากที่สุด

สรุป

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า การสร้างความร่วมมือในกลุ่ม รองลงมาคือ การแสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือการแสดงถึงความยุติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเคารพผู้อื่น สำหรับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คือ ด้านมาตรฐาน การปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ควรพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกให้เป็นไปในทิศทางบวกมากยิ่งขึ้น โดยแสดงให้เห็นถึงการเคารพบุคลากรมากขึ้น เช่น การเคารพความคิดและตัดสินใจของบุคลากร รับฟัง เห็นใจ เข้าใจความรู้สึกของบุคลากร ปฏิบัติตนเป็นกลางไม่เอนเอียงในการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือโทษต่อผู้ใดผู้หนึ่ง นอกจากนี้ต้องทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเชื่อถือ ศรัทธาและเชื่อมั่นในความสามารถของผู้บริหาร เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อาจจะเพิ่มการชื่นชมชมบุคลากรที่ปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ยกย่องผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดีเด่น ยอมรับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงสวัสดิการต่าง ๆ การเสริมขวัญและกำลังใจให้มีความเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรทั้งนี้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3. ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ควรสร้างตนเองให้มีภาวะผู้นำด้านอื่นเพิ่มขึ้น ควบคู่กับการใช้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เพื่อส่งเสริมคุณภาพของบรรยากาศองค์การรวมถึงคุณภาพของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนเอกชน

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ บุญเรือง. (2560). *Veridian E-Journal Silpakorn University* ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 10, (3), 1409-1426.
- จิราวัลย์ พิมพ์บาล. (2559). การศึกษาบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2567). *ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารใหม่ (ป้ายแดง)*. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2567. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org>.
- ปนัดดา ปิ่นทัศน์. (2556). คุณลักษณะของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ปาริวัน รัตนทองคง. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10, (2), 751-766.
- เพ็ญศิริ สมเรือน. (2560). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- ภารดี อนันต์ธานี. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนต์รี จำกัด.
- ศิริประภา ชูปวา. (2563). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 15, (2): 91-101.
- สฤณี แสงรัตน์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 3, (1), 23-38.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปี พ.ศ. 2565 -2570*. ประถมศึกษา เขต 2. กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา จันทะศรี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับพฤติกรรมปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- สุชาญ พันธ์นิยะ. (2553). บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา. *วารสารวิทยบริการ*. 21, (2) : 64 - 81.

สุรัตน์ ไชยชมภู. (2557). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. 8, (2):1-15.

Best, John W. (1970). *Research in Education*. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Lunenburg, Fred C., and Allan C. Ornstein. (2022.) *Educational Administration: Concepts and practices*. 7th ed. California: SAGE Publications Ltd.

Rensis Likert. (1992). *New Pattern of Management*. New York: McGraw-Hill.

Stringer, Robert A. (2002). *Leadership and Organizational Climate: The Cloud Chamber Effect*. New Jersey: Prentice Hall.